

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 418/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť S. V., S., zastúpeného advokátom JUDr. V. S., S., ktorou namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 10 CoP 27/2009 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2010 doručená sťažnosť S. V., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. V. S., S., ktorou namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 CoP 27/2009 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Skalica (ďalej len „okresný súd“) v konaní o návrhu matky E. V., S. (ďalej len „matka“), na zvýšenie výživného otca (sťažovateľa) na maloleté deti S. V. a T. V. rozsudkom sp. zn. 1 P 82/2008 z 5. februára 2009 zvýšil výživné otca, t. j. sťažovateľa na maloletého S. zo sumy 73,02 € mesačne na sumu 87 € mesačne a na maloletého T. zo sumy 59,75 € mesačne na sumu 70 € mesačne s účinnosťou od 15. mája 2008.

Nedoplatok na výživnom za čas od 15. mája 2008 do 31. januára 2009 na maloletého S. v sume 119,46 € a na maloletého T. v sume 87,69 € okresný súd povolil sťažovateľovi zaplatiť v mesačných splátkach po 20 € na každé z maloletých detí splatných spolu s bežným výživným počínajúc mesiacom právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Okresný súd označeným rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Senica sp. zn. 5 C 51/2005 z 27. apríla 2005 v časti výšky výživného sťažovateľa na maloleté deti. Súčasne okresný súd zamietol vzájomný návrh sťažovateľa na zníženie výživného na maloleté deti.

Odvolaací krajský súd na základe odvolania obidvoch rodičov rozsudkom sp. zn. 10 CoP 27/2009 z 28. septembra 2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že výživné sťažovateľa na maloletého S. zvýšil na obdobie od 15. mája 2008 do 31. decembra 2008 zo sumy 2 200 Sk mesačne na sumu 3 900 Sk mesačne a od 1. januára 2009 naďalej na sumu 130 € mesačne a na maloletého T. na obdobie od 15. mája 2008 do 31. decembra 2008 zo sumy 1 800 Sk mesačne na sumu 3 000 Sk mesačne a od 1. januára 2009 naďalej na sumu 100 € mesačne.

Zročné výživné za obdobie od 15. mája 2008 do 30. septembra 2009 na S. v sume 938,68 € a na T. v sume 662,92 € povolil sťažovateľovi splácať v splátkach po 25 € mesačne na každé dieťa spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Sťažovateľ namieta nezákonnosť a neústavnosť rozsudku krajského súdu z 28. septembra 2009 a uvádza, že označený rozsudok trpí týmito závažnými hmotnoprávnymi vadami:

«- Krajský súd v Trnave ako odvolací súd sa na pojednávaní dňa 28. 9. 2009 odmietol zaoberať vyjadrením sťažovateľa z 24. 9. 2009 k odvolaniu matky, ktoré sťažovateľ doručil do spisu dňa 25. 9. 2009, a doručenie tohoto vyjadrenie sťažovateľa odmietol v priebehu konania oboznámiť (pritom toto vyjadrenie okrem iného obsahuje aj výslovnú námietku sťažovateľa k matkou tvrdenej výške nákladov na zabezpečenie potrieb maloletých detí)

- Krajský súd v Trnave ako odvolací súd bez relevantného doplnenia dokazovania zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že sťažovateľovi celkovú sumu výživného na maloletého S. zvýšil zo sumy 73,02 eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne (to je takmer na dvojnásobok) a celkovú sumu výživného na maloletého T. zvýšil zo sumy 59,75 eur mesačne na sumu 100.- eur mesačne

- Krajský súd v Trnave ako odvolací súd v priebehu odvolacieho konania ani v odôvodnení svojho rozhodnutia žiadnym spôsobom nereflektoval skutočnosť, že kolízny opatrovník navrhol ponechať výživné na obidve maloleté deti v doterajšej výške, Krajský súd v Trnave ako odvolací súd si nezabezpečil žiadne dôkazy ohľadom reálnej výšky nákladov na zabezpečenie potrieb maloletých detí, pričom treba poukázať na to, že matka v priebehu konania žiadne dôkazy na preukázanie tejto skutočnosti ani nepredložila ani neoznačila, Krajský súd v Trnave ako odvolací súd vôbec nezohľadnil novú skutočnosť (ktorú matka zatajila) a to, že sa znova vydala; súd teda pochybil ak sa s touto skutočnosťou, ktorá má významný vplyv na majetkové pomery matky v odôvodnení rozhodnutia nijako nevysporiadal (súd sa nesporiadal ani so skutočnosťou, že matka v konaní preukázateľne klamala, keď v konaní pred súdom prvého stupňa svoj vzťah k svojmu terajšiemu manželovi popierala),

- Krajský súd v Trnave ako odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a riadne neodôvodnil, a v tomto zmysle je potrebné považovať napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné,

- *Odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Trnave obsahuje zjavne nepravdivé tvrdenia, a to najmä v poslednom odseku na štvrtej strane napadnutého rozhodnutia, kde súd uvádza, že matkou vyčíslené náklady sú „otcom nespochybňované“ (!) napriek tomu, že sťažovateľ tieto náklady matkou uvádzané náklady od počiatku namietal ako neprimerane vysoké a to vo svojich prednesoch pred súdom prvého stupňa ako aj v písomných podaniach a to vo svojom vzájomnom návrhu z 20. 10. 2008 (vid' časť IV.) a vo svojom vyjadrení z 24. 9. 2009 (vid' časť ad D); toto pochybenie je o to významnejšie, že súd sám uvádza, že „jedinou výhradou súcou vzatia na zreteľ bola námietka (matky) neprimeranosti vykonaného zvýšenia výživného rastu potrieb“. Keďže však Krajský súd v Trnave ako odvolací súd nevykonal k otázke reálnej výšky potrieb maloletých žiadne dokazovanie (a keďže dokazovanie v tomto smere nevykonal ani prvostupňový súd, ktorý svoje rozhodnutie opieral len o štatistické údaje), je zrejmé, že Krajský súd v Trnave ako odvolací súd svoj záver o primeranosti výživného požadovaného matkou odvodzuje výlučne a len od údajného zhodného tvrdenia účastníkov. ku ktorému však počas pojednávania nikdy neprišlo.»*

Podľa názoru sťažovateľa postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 CoP 27/2009 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2009 došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 10 CoP/27/2009, porušil základné právo S. V., bytom S., ktoré vyplýva z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to právo na spravodlivé súdne konanie.

Rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 CoP/27/2009 zo dňa 28. 9. 2009 bolo porušené základné právo S. V., bytom S., ktoré vyplýva z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to právo na spravodlivé súdne konanie.

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 CoP/27/2009 zo dňa 28. 9. 2009, ktorým bolo porušené základné právo S. V., bytom S., ktoré vyplýva z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to právo na spravodlivé súdne konanie, sa zrušuje.

Krajský súd Trnava je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania.“

Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 10 CoP/27/2009 z 28. septembra 2009, a to až do rozhodnutia ústavného súdu o tejto sťažnosti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo

slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Ústavný súd považoval v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti za potrebné tiež poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívou alebo mimoriadnou opravnou inštitúciou. Ústavný súd preto vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že v týchto veciach nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01), resp. posúdenie, či nie sú skutkové a právne závery všeobecného súdu, na ktorých je založené namietané rozhodnutie zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, pričom majú zároveň za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd v súlade s uvedenými východiskami vyplývajúcimi z konštantnej judikatúry predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ tvrdí, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 CoP 27/2009 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2009 bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa so závermi krajského súdu, ktorý podľa neho nesprávne vyhodnotil skutočnosti rozhodujúce na posúdenie, či došlo k podstatnej zmene pomerov od pôvodného určenia rozsahu jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom (určenie výživného rozsudkom Okresného súdu Senica z 27. apríla 2005), ktoré by odôvodňovali iné určenie (podstatné zvýšenie) jeho vyživovacej povinnosti.

Podľa názoru sťažovateľa (na rozdiel od záverov krajského súdu) od pôvodného určenia rozsahu jeho vyživovacej povinnosti rozsudkom Okresného súdu Senica z 27. apríla 2005 k takejto podstatnej zmene pomerov nedošlo. Sťažovateľ zastáva názor, že bolo namieste určiť nižšiu sumu výživného mesačne ako 3 900 Sk na obdobie od 15. mája 2008 do 31. decembra 2008 a 130 € od 1. januára 2009 naďalej na S. a 3 000 Sk na obdobie od 15. mája 2008 do 31. decembra 2008 a 100 € od 1. januára 2009 naďalej na T., ktorá bola určená rozsudkom krajského súdu.

Sťažovateľ tvrdí, že odvolací súd nesprávne a nedostatočne vyhodnotil schopnosti a možnosti matky (ktorá sa znova vydala) zabezpečovať výživu maloletých detí, pričom k otázke reálnej výšky potrieb maloletých detí krajský súd podľa jeho tvrdenia nevykonal žiadne dokazovanie.

Ústavný súd preskúmal namietaný rozsudok krajského súdu a v nadväznosti na kľúčové námietky sťažovateľa považoval za potrebné poukázať najmä na túto časť jeho odôvodnenia:

„Predovšetkým sa však žiada uviesť, že ani odvolací súd (zhodne so súdom prvého stupňa) nemal pochybnosti o potrebe úpravy výživného v prejednávanej veci a to v smere jeho zvýšenia (u oboch detí), nakoľko tu aj podľa neho existoval stav viacerých čiastkových zmien v pomeroch účastníkov, ktoré v ich súhrne poskytovali dostatočný podklad pre záver, že tu ide o podstatnú zmenu pomerov (predpokladanú ustanovením § 78 ods. 1 Zákona o rodine citovaným už súdom prvého stupňa a odôvodňujúcu tak aj zmenu rozhodnutia

o výživnom). Tento záver bolo treba vyvodit' nielen z časového odstupu od vydania rozhodnutia majúceho sa tu zmenit' (tzv. rozvodového rozsudku), z nástupu staršieho z detí (S.) do základnej školy a jeho postupu (v čase rozhodovania odvolacieho súdu) už do jej 3. ročníka, z prechodu mladšieho (T.) z permanentnej starostlivosti matky do materskej školy a tiež z níkym v konaní nespochybneného nárastu výdavkov spojených s výživou detí, ale aj z pozitívnych posunov v príjmoch oboch rodičov. U otca disponujúceho v čase pôvodného rozhodovania priemerným mesačným príjmom 22.073 niekdajších Sk (dnes 732,69 eur, inak pri zistení takéhoto príjmu za obdobie mesiacov apríl 2004 - marec 2005) došlo k nárastu v roku 2008 na sumu 26.731,80 niekdajších Sk ($320.782 : 12$, dnes 887,31 eur) a za pomernú časť roka 2009 do rozhodovania odvolacieho súdu na sumu 929,75 eur ($7.438,01 : 8$), u matky bol potom nárast ešte výraznejší (tu však pre pôvodný príjem len z rodičovského príspevku 4.110 Sk alebo dnes 136,43 eur) a to na sumy ustálené už v odôvodnení napadnutého rozsudku, resp. vyplývajúce i z doplnenia dokazovania pred odvolacím súdom, teda predpokladateľných 503,54 eur (15.169 Sk) v skoršom pracovnom pomere v skalickej pobočke I. skončenom dohodou na základe žiadosti matky a trvajúcim do 31. januára 2008, 406,03 eur (12.232,17 Sk) v období apríl - august 2008 z provízií pri sprostredkovaní poistenia (čo aj brutto, avšak bez preukázania výdavkov znižujúcich takýto príjem), 534,85 eur alebo 16.113 Sk ($32.226 : 2$) u S., s. r. o., I. (od 8. septembra 2008 do konca októbra rovnakého roka) a s čistým priemerom za mesiace november 2008 - máj 2009 (teda do času bližšie nezdôvodneného ďalšieho poklesu príjmu) u posledného zamestnávateľa (Č. a. s. B.) v sume 555,23 eur, resp. niekdajších cca 16.727 Sk ($[33.409 \text{ Sk, čiže } 1.108,98 \text{ eur} + 2.777,61 \text{ eur}] : 7$).

Bezzákladnou bola potom požiadavka otca na prispôsobenie rozhodnutia v prejednávanej veci jeho názoru o privysokkej výške výživného majúceho sa tu zmenit' (podľa návrhu matky zvýšiť a podľa návrhu otca naopak znížiť), pretože by šlo navzdory všetkým úvahám snažiacim sa zastrieť podstatu problému o revíziu stavu založeného skorším právoplatným rozhodnutím (hoc aj len v rovine pripísania v prospech výživou povinného otca okolnosti platenia ním v skoršom období iného výživného, než na ktoré by podľa názoru tohto odvolateľa maloletým deťom vzniklo právo). Otec totiž opomenul, že pristúpením na úpravu výživného rodičovskou dohodou potvrdil stav svojich schopností a možností na platenie dohodnutého výživného a z tohto stavu už neskôr nebolo možné ťažiť.

To obdobne platilo i prinajmenšom v prípade časti otcom vynakladaných výdavkov spojených dnes s bývaním, pretože to bol on, komu muselo ísť na vrub akceptovanie tvrdeného stavu ponechania si matkou detí všetkých hodnotnejších vecí z BSM (majúce svoj protiklad v potrebe vybavenia novej domácnosti otca prakticky všetkým potrebným, tu však zjavne bez nutnosti vynaloženia všetkých takýchto výdavkov) a rovnako právne podloženým bol aj záver o nemožnosti uprednostnenia takýchto výdavkov pred výživným. Napokon vo vzťahu k námietkam otca z jeho odvolania nemohla obstať ani námietka presťahovania sa matky s deťmi mimo bydliska otca (jeho snaha kompenzovať si výdavky vzniknuté s cestovaním do miesta nového bydliska detí s výživným bola v rozpore s úpravou rodinného práva vylučujúcou započítanie akýchkoľvek pohľadávok proti pohľadávkam na výživné maloletých detí, tu por. aj § 76 ods. 2 vetu druhú Zákona o rodine) a ani neakceptovanie procesného návrhu opatrovníka (v konaní zahájiteľnom i bez návrhu totiž súd nie je viazaný návrhmi žiadneho z účastníkov, teda ani detí reprezentovaných opatrovníkom, ktorý často o ich reálnych potrebách má len sprostredkovanú vedomosť).

Na druhej strane nebola dôvodnou ani argumentácia matky nepotrebnosťou vynaloženia otcom výdavkov na odkúpenie bytu skôr obývaného v režime nájmu (nebola preukázanou nepotrebnosť tohto výdavku rovnako ako prípadná možnosť uspokojenia bytovej potreby otca inak) či nezohľadnenia jej výdavkov spojených s bývaním (odhliadajúc tu od faktoru tvrdení o platení úhrad za byt v S. - obývaný matkou a deťmi v súčasnosti rodičmi matky totiž výška ceny prenájmu takéhoto bytu v spojení so spôsobom naloženia so skôr matkou vlastným bytom v Skalici, s dôvodmi opustenia skoršieho zamestnania matkou v mieste totožnom s mestom jej trvalého pobytu a so všetkými doloženými príjmami matky nenasvedčovali buď reálnosti vykazovaných príjmov, alebo stavu odkázanosti matky len na príjmy zo zamestnania). Ak potom len hypotetickou (a z hľadiska konzistentnosti argumentácie matky spornou) ostala i možnosť doplnenia zdrojov príjmov otca (len nedoložené tvrdenia o tom, žeby sa otec mal v skutočnosti podieľať i na prevádzke reštauračného zariadenia), jedinou výhradou súcou vzatia na zreteľ bola námietka neprimeranosti vykonaného zvýšenia výživného rastu potrieb (a zrejme i aktuálnym potrebám) maloletých.

Práve tu však bolo treba s odvolaním matky čiastočne súhlasiť.

Ak totiž matkou vyčíslené, otcom nespochybňované a aj podľa názoru odvolacieho súdu akceptovateľné výdavky spojené s výživou maloletých predstavovali sumu 6.120 niekdajších Sk mesačne u S. (dnes 203,15 eur) a 5.886 niekdajších Sk u T. (dnes 195,38 eur) v prípade oboch detí totiž za nevyhnutný výdavok nebolo možno považovať 1.000 niekdajších Sk na stavebné sporenie, opodstatneným bol síce záver, že na úhrade takto vyčíslených súm by sa mal vo väčšej miere podieľať otec detí (ako rodič nemajúci deti v osobnej starostlivosti a povinný tak svoju vyživovaciu povinnosť plniť prakticky výlučne platením určeného výživného), s prihliadnutím k okolnosti preukázaného nie celkom hospodárneho nakladania matky s aktívami jej patriacimi však tento previs (podielu vyživovacej povinnosti otca nad podielom matky) nemohol byť taký, ako sa požadovalo odvolaním matky (kedy by prakticky všetky doložené výdavky spojené s výživou S. mali byť hradené z výživného otca a to dokonca s presahom výživného nad preukázanými potrebami, pretože 215,76 eur > 203,15 eur a u T. by sa tak malo stať v rozhodujúcej miere, pretože 182,57 eur je 93,44% zo sumy 195,38 eur).

Odvolací súd pri riadení sa už uvedenými úvahami a i pri zohľadnení výšky preukázaných príjmov otca preto dospel k záveru o dôvodnosti takého zvýšenia výživného, pri ktorom podiel vyživovacej povinnosti otca síce bude vyšším než podiel matky, na druhej strane však miera presahu podielu otca bude výraznejšou u staršieho dieťaťa (aby sa tak zabezpečil i odôvodnený rozdiel v sumách určených na uspokojovanie potrieb dieťaťa navštevujúceho už základnú školu na jednej a dieťaťa ešte stále predškolského veku na druhej strane).

Takto odvolací súd dospel k záveru o primeranosti (okolnostiam prípadu v tejto konkrétnej veci) zvýšeného výživného na S. sumou 3.900 Sk, resp. neskôr po rozumnom zaokrúhlení 130 eur (cca 64 %, teda skoro dve tretiny sumy vyčíslených potrieb dieťaťa hradených otcom) a na T. sumou 3.000 Sk, resp. neskôr 100 eur (tu cca 51 %, čiže niečo viac než polovica doložených výdavkov, v tomto prípade inak i pre predpokladateľný ďalší výraznejší nárast potrieb spojených s možnosťou zvýšenia výživného v dohľadnom čase práve len u T. - v súvislosti aj s jeho prechodom na základnú školu). Výživné do konca roka 2008 bolo potom samozrejme potrebné určiť ešte v slovenských korunách a neskôr už v mene novej, pričom zmena skoršieho rozhodnutia (tzv. rozvodového rozsudku) sa viazala

výlučne na rozhodnutie o tzv. bežnom výživnom (rozumej o jeho zvýšení) a musela tak byť súčasťou výroku upravujúceho takúto otázku.

Správnym potom nebolo ani rozhodnutie o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného. V konaní zahájitel'nom i bez návrhu totiž nedostatok viazanosti súdu návrhom neznamena len to, že súd tu - na rozdiel od tzv. sporového konania nie je povinný rozsudkom vyčerpať celý predmet konania a môže ho i prekročiť (pokial' ide o tzv. kvantitatívnu stránku veci, por. aj § 153 ods. 2 O. s. p.), ale i to, že podanie účastníka v týchto konaniach sledujúce zámer protichodného rozhodnutia než toho sledovaného návrhom sa nepovažuje za vzájomný návrh v zmysle ust. §§ 97 a 98 O. s. p., ale vždy len za vyjadrenie procesného návrhu účastníka, o ktorom je namieste rozhodnúť (výrokom rozsudku), len vtedy, ak sa súd rozhodne nevyhovieť a to ani čiastočne návrhu.

Nakoľko o taký prípad tu ale nešlo (podľa súdov oboch stupňov bol dôvod pre zvýšenie výživného a teda neopodstatnenou bola požiadavka na opak, čiže na jeho zníženie), odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti bežného výživného, zmeny skoršieho rozsudku o výživnom a zamietnutia návrhu otca podľa § 220 O. s. p. zmenil spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho rozsudku (čím inak prakticky nahradil v poradí prvú a tretiu a celkom vynechal štvrtú vetu výroku napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa).

Odstup času medzi rozhodovaním napadnutým rozsudkom a rozsudkom odvolacieho súdu i v spojitosti s platením otcom len pôvodne určeného výživného (4.000 Sk, resp. dnes 132,78 eur mesačne) si potom vyžiadal i zmenu rozhodnutia o zročnom výživnom (nové rozhodnutie o tejto otázke). V čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zročným už výživné do 30. septembra 2009 (pri určení zročnosti 15. dňom v mesiaci a rozhodovaní 28. deň) a nedoplatok predstavoval rozdiel súm výživného po zvýšení a pred ním. Pri zvýšení výživného na obe deti od 15. mája 2008 patrilo S. po zvýšení 27.300 Sk (7x 3.900) a T. 21.000 Sk (7 x 3.000) za mesiace jún - december 2008, následne S. 1.170 eur (9 x 130) a T. 900 eur (9x 100) do septembra 2009 a ešte za mesiac máj 2008 S. 3.132 Sk (993,50 Sk ako 2.200: 31 x 14 + 2.138,50 Sk ako 3.900: 31 x 17) a T. 2.458 Sk (813 Sk ako 1.800 : 31 x 14 + 1.645 Sk ako 3.000 : 31 x 17). Celkom sa tak S. po zvýšení a tiež za pomernú časť mája 2008 pred ním malo dostať 2.180,16 eur (súčet súm 3.132 a 27.300 Sk po prepočte konverzným kurzom, teda 1.010,16 eur + 1.170 eur) a T. rovnako za takéto obdobie

1.678,66 eur (súčet súm 2.458 a 21.000 Sk taktiež po konverzii, teda 778,66 eur + 900 eur). Otec v skutočnosti platil v roku 2008 S. len 2.200 Sk a v roku 2009 len 73,03 eur mesačne, T. potom len 1.800 Sk, resp. 59,75 eur mesačne, takže celkom zaplatil S. 1.241,48 eur (584,21 eur ako 8 x 2.200 Sk po konverzii + 657,27 eur ako 9 x 73,03 eur) a T. 1.015,74 eur (477,99 eur ako 8 x 1.800 Sk po konverzii + 537,75 eur ako 9 x 59,75 eur). Zročným výživným bol potom rozdiel súm zhora, teda 938,68 eur na S. (2.180,16 - 1.241,48) a 662,92 eur na T. (1.678,66 - 1.015,74). Na zaplatenie týchto súm bolo možné v zhode s názorom súdu prvého stupňa a úpravou v ust. § 160 ods. 1 O. s. p. povoliť splátky (v konaní nebola preukázaná schopnosť otca splniť celý dlh naraz bez ohrozenia vlastnej výživy a navyše tu bol i záujem detí na poskytnutí im na zročnom výživnom čo aj nižších súm, avšak po relatívne dlhší čas), ich výšku však bolo treba určiť tak, aby k zaplateniu celého dlhu došlo v súlade s ustálenou súdnou praxou vo veciach výživného najneskôr v období okolo troch rokov od povolenia splátok. Rozloženie vyššej zo súm (zročné výživné na S.) na 36 mesiacov by viedlo k výške splátky presne 26,07 eur a odvolací súd preto výšku splátky u oboch maloletých detí určil sumou 25 eur mesačne.

Takto potom podľa § 220 O. s. p. zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa aj v časti zročného výživného (spôsobom uvedeným v druhej vete výroku tohto svojho rozsudku), pričom podľa § 211 ods. 2 a § 164 O. s. p. opravným uznesením pojatým do tohto písomného vyhotovenia rozsudku odvolacieho súdu zároveň opravil chyby v počítaní pojaté do vyhláseného znenia rozsudku (v časti zročného výživného, kde čiastočne mylný výpočet pred vyhlásením rozsudku viedol k ustáleniu dlhov v nepatrne vyššom rozsahu a to sumami 941,03 eur, resp. 668,42 eur).“

Z citovaného podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že namietaný rozsudok krajského obsahuje vecné, dôsledné a vyčerpávajúce vysporiadanie sa so všetkými skutočnosťami, ktoré boli rozhodné na ustálenie rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, t. j. ústavný súd považuje namietaný rozsudok za ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnený a reagujúci na všetky podstatné námietky sťažovateľa, ako aj matky maloletých detí obsiahnuté v ich odvolaniach. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd vyvodil zo skutkových okolností preskúmanej veci právne závery, ktoré zodpovedajú ústavne konformnej interpretácii a aplikácii príslušných

právných noriem. Sťažovateľ neuviedol vo svojej sťažnosti žiadne také argumenty, ktoré by mohli spochybníť ústavnosť záverov krajského súdu a signalizovali by ich arbitrárnosť.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu tiež vyplýva, že zaujal postoj aj k námietke sťažovateľa, že *„žiadnym spôsobom nereflektoval skutočnosť, že kolízny opatrovník navrhoval ponechať výživné na obidve maloleté deti v doterajšej výške“*. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že *„... vo vzťahu k námietkam otca z jeho odvolania nemohla obstať ani námietka... neakceptovanie procesného návrhu opatrovníka (v konaní zahájiteľnom i bez návrhu totiž súd nie je viazaný návrhmi žiadneho z účastníkov, teda ani detí reprezentovaných opatrovníkom, ktorý často o ich reálnych potrebách má len sprostredkovanú vedomosť)“*.

Podľa sťažovateľa krajský súd vo svojom rozhodnutí *„... si nezabezpečil žiadne dôkazy ohľadom reálnej výšky nákladov na zabezpečenie potrieb maloletých detí...“*. S touto námietkou sťažovateľa vzhľadom na obsah rozhodnutia krajského súdu nemožno súhlasiť. Z obsahu rozsudku krajského súdu je totiž zrejmé, že *„doplnil dokazovanie výsluchom oboch odvolateľov (matky i otca), oboznámením doplňujúcich správ o zárobkoch oboch rodičov (zadovážených odvolacím súdom), podstatných častí pripojených spisov Okresného súdu Senica sp. zn. SI-5P/67/2004 (z konania vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým pre čas do rozvodu manželstva ich rodičov) a 5C/51/2005 (z tzv. rozvodového konania) a tiež tzv. výplatných lístkov aktuálneho zamestnávateľa matky...“*.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po preskúmaní rozsudku krajského súdu z 28. septembra 2009 dospel k záveru, že ho nemožno v žiadnom prípade považovať ani za arbitrárny, ani za zjavne neodôvodnený, a preto ním nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnymi závermi krajského súdu, nemôže viesť k záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a neznamená ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právne názory všeobecných súdov svojimi vlastnými. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné

uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu namietaný rozsudok krajského súdu takýmito vadami netrpí. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2010